

Izaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
šči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 120. Uradni
razglaš, poslano ter no-
šče isti prostor K 160.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leta
K 60, za mesec K 20,
za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Ameriko
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Sedaj mu bočelo dati 12.000 nemško-avstrijskih kron na mesec, par pomeni približno 6000 jugosl. kron na mesec. Gospodje pri »Večernem Listu« naj povedo plačo deželnega predsednika dr. Brejca ali pa ono poverjenika prof. Rmca in — čitatelji Večernega Lista bodo videli, kako jih »Večerni list« grdo za nos vodi.

Dunajski mestni svetniki (Stadträte) imajo iste funkcije kot recimo prejšnji deželni odborniki naših dežel: ti mestni svetniki so stalno uradujoči funkcionarji, ki morajo živeti le od prejemkov te službe. Ako se jim boče povišati plače na — 92 tisoč kron letno, pomeni to, da bodo dobivali ostali okrog 7600 K mesečno, kar pomeni okrog naših jugosl. K 3800, kar ima v Ljubljani vsak boljši knjigovodja.

»Večerni list« sicer dobro ve, da so te plače, ki se jih predlaga za dunajskega župana in uradujoče mestne svetnike, nizke, majhne, za dunajske razmere komaj zadostne ali kaj niemu resnica? On boče lagati in blatiti socialnodemokracijo!

Ali pa članek »Socialisti v Ameriki«? Laž se vrsti za lažjo. Naš sodrug Etbin Kristan stoji v Ameriki na čelu najmočnejših organizacij, kar je jasen dokaz, kakogaceni ameriško delavstvo. »Večerni list« pa boče vtihotapiti misel, oz. sumničanje, da je bil naš Etbin Kristan za časa vojne podkupljen — od Avstrijancev, ker ni hotel prevzeti predsedstva »Slovenske Lige«, ki je potem (ali iz žalosti ali iz izosa) izvolila za predsednika bankirja Sakserja — pa tudi kmalu zaspala in umrla...

Sodrug Etbin Kristan je načelni nasprotnik boljševikov in komunistov. V »Proletarcu« so izpod njegovega peresa izšli znameniti članki o tem. Tudi »Naprej« jih je ponatisnil že precejšno število. Ali kaj to — »Večernemu Listu«? Zlaže se in zapise: Etbin Kristan je boljševik in zanj je samo to prav, »kar napraviča apostola Lenin in Trocki«...

Ljubljansko poverjenišvo za socijalno skrb je napravilo s svojo stanovanjsko naredbo piecej prahu. Mi smo takrat kot povedali, da ne bo iz te moke veliko kruha, ker je naredba bila izdana bolj kot »politikum« manj pa, da se res kaj naredi. Poverjenišvo za soc. skrb bi n. pr. moralo najpoprej pritisniti na državo, da ta zida za svoje uslužbenke, potem na občino, na velike zavode a la Ljudska posojilnica, Jugosl. tiskarna, Gospodarska Zveza, na K. Polaka itd. ali zgodilo se je, da je n. pr. jugosl. knjigarna na Gospodarski cesti ob tistem času odprla celo nepotrebno filijalo ter odjedla dvije lepši stanovanj potrebnim ljudem in da kleri-

kalna Nova Založka ni zaprla prodajalne ter se preselila v velike prostore Jugoslovanske knjigarne s tem izpraznila stanovanje za potrebnega človeka. Ker se naš »Naprej« ne vmešva v spor, ki se je vnel radi te stanovanjske naredbe, laže »Večerni list«, da igramo vlogo »trapa-stega gledavca«.

»Večerni list« laže dalje, da je blokada soc. dem. delavstva proti Ogrski — neuspešna. Laže, dasi ve, da je narebe — res!!

Itd. itd. Laž se vrsti za lažjo, neresnica sledi neresnici!

N. pr. kako drzno laže »Večerni list« in kako neverjetno umazano vodi svoje bravce za nos, pove drastično sledeče:

Večerni list z dne 24. junija poroča pod naslovom: »Kemični delavci« tole:

»Vič-Glince. Delavstvo tovarna Seemann je stopilo v mezno gibanje. Plače dosedaj ne morejo več varjati življenjskim potrebščinam. Zato so stavili zahteve za 50 odstotno povišanje plač od 1. junija dalje; življenjske potreščine naj bi dalala tovarna po lastni ceni, isto premož in drva. Nadalje se zahteva enkratni nabavni prispevek za oženjene po 800 kron, za samce po 400 kron«.

To je vse prav in lepo — ali prav in lepo ni, da ni povedano »kdo je tovarna Seemann«? To so gospodje pri »Večernem Listu« zamolčali, ker — tovarna Seemann je last klerikalne »Gosp. Zveze«!! Cisto enostavno so se zlagali: »tovarna Seemann« mesto da bi zapisali po resnici tovarna za m'lo od Gospodarske Zveze.

Neuki bravci so informirani, da je v tovarni Seemann — mezno gibanje. Naznačene so zahteve itd. Pobožni nepoštenjakoviči pa zamolči — lastnika, ker je ta kraj od njegove krvi...

Nepošteno časopisje je huda nesreča za vsak narod; za nas uboge Slovence je to seve še posebno hud. Iz prižnice lažjo, v spovednicah obrekujco in v časnikih od »Slovenca« in »Večernega lista« do »Straže« in »Domoljuba« pa izlivajo gnojnice laži in neresnice. Težka je naloga socijalne demokracije, težka ali nadvse potrebna je, kajti rešiti se mora slovensko ljudstvo nepoštenega klerikalnega časopisja in nevrednega klerikalnega jeroštva!

Proti nepoštenemu klerikalnemu časopisju — v delavske hiše socijalno demokratske liste!

Pismo iz Prage. Praga, 20. junija 20.

Mednarodni bojot Madžarske. Na poziv vsesplošne strkovne mednarodne zveze se je začel z današnjim dnem bojot Madžarske. Kakor veste, razsaja na Madžarskem beli teror tako, da je strah in groza. Počutkom 1. 1920 je bilo tam 5000 ljudi obsojenih na smrt, 50.000 na jih je bilo vrženih v ječo. Mednarodna vstrokovna zveza je poslala svoje delegate na Madžarsko, na kontrolirajo poročila o strašnem belem terorju. Rezultat te delegacije je preglas bojota. Tukajšnji osrednji strokovni svet v Pragi, Unija železniških uslužbencev v češkosl. republiki, Zveza trg. in obrtnih nastavlencev, Zveza trg. in spedijskih delavcev in sekcija poštinih in telegrafnih uslužbencev so izdali te dni proglas, s katerim se pridružujejo pozivu vstrokovne mednarodne zveze in s katerim pozivljajo vse delavstvo svojih strok, da deluje z vso silo, da bo bojot Madžarske popolen. Reakcionarni, kapitalistični in klerikalni časopisi besne, dasi morajo priznati, da je beli teror ogrskih nazadnjakov nekaj doslej nečuvnega in nezaslišanega.

Zastopniki »italijanskega« proletarijata v Pragi, 18. junija sta prišla sem sodr. Regent, urednik slov. tednika »Delo« ter s. Capon, tajnik

tržaskih strok. organizacij, da dobijo oficijelno zatrdilo, da češki legionari ne bodo bočevali se proti sovjetski Rusiji. Kakor veste, dela delavstvo Trsta velike ovire prevozu češkoslov. legionarjev, ki hočejo z vsem orožjem domov iz Sibirije. Tržaska sodruga sta sedaj tu, da dobita garancije, da se to orožje ne bo uporabljalo proti Rusiji. Dobila sta tudi te garancije od soc. dem. stranke in izjavila sta, da bo odslej prevoz legionarjev prost. Oba sodruga sta v tukajšnjih čeških listih označena le kot zastopnika »italijanskega« proletarijata, kakor bi slovenskega v Trstu ne bilo.

Ustanovitev urada za prekomelno trgovino. V zbornici poslancev se razpravlja o tem, kako se uredi trgovina z ostalimi državami. Ustanovi se poseben urad za to, kojemu bo stal na čelu minister-strokovnjak. Poročal je o ustanovitvi tega urada soc. dem. Klein. Njegov govor je bil jasen in programatičen, ki je izzvenel v zahtevo, da mora nadzorstvo nad vso uvozno in izvozno trgovino imeti država. Centraliziranje vse agende in enotnost v kompetenčnih vprašanjih, ki se tičejo zamenjave trgovine, pa je nujna potreba, če hočemo red.

Avstrijska in ogerska vojna pošila. V zbornici se razpravlja o IV.

Nepošteno časopisje.

Ako pišemo o nepoštenem časopisju, potem je jasno, da mislimo na — klerikalno, katti listi, ki jih izdajajo ti politični nepoštenjaki, so vsak dan bolj nepošteni. Na Slovenskem izdajajo med drugimi listi, ki ga imenujejo »Večerni list« in ga predstavljajo javnosti kot — »nezdravsen« list. V tem »Večernem listu« so v vsaki številki gomile laži — ena strašnejša od druge...

Vzemimo n. pr. številko od 24. junija 1920. Tam beremo članek »Kako gospodarijo socijalni demokrati«.

V njem pripovedujejo klerikalni nepoštenjakoviči da si hočejo dunajski mestni svetniki povišati plače na — 92.000 kron letno, dunajski župan pa na — 144.000 K... Vsklika: tako je soc. dem. gospodarstvo!

Kaj je res?

Res je, da je dunajski župan mož, ki ga vsak spoštuje in čišla. Sodr. Reumann je osivel pri poštenem delu za dunajsko delavstvo, zato so ga dunajčani, ko so na Dunaju prvičrat po splošni in enaki volilni pravici volili, tudi izvolili za svojega župana!

delal pri tem stiskaču, dalje ne bom. Če misli, da mu bom zastoj garal kakor črna živina, ki ne sliši in ne vidi ničesar drugega kakor batine, se moti... Raje poginem na cesti, kakor bi se še dalje ubijal za tiste uboge solde. Zdjaj pa — da bi mi še ne plačal teh krvavozaslužnih soldov?... Vsak mesec mi je težko plačal, o dobro vem, — zdaj naj čakam pa celo leto? — Kdor je bil že katerikrat na barki za kurlača, dobro ve, kako sitno in težko je to opravilo... Zdjaj sem pa lačen, da se komaj držim pokoncu. Ali ni smešno, da se kolovratimo kakor sestradi, volkovi po cestah! Kje je pravica? Kakor drugi ljudje smo, mislim, samo z zrakom se ne moremo živeti...

Maks se je opotekl in potrepal Angela po ramih.

»Bravo, Angelo, resnične so tvoje besede: tudi mi smo ljudje! — Ali zdaj ne pomaga nobeno ladikovanje in tarnanje, ko stojimo vsi, kar nas je tukaj, kakor pod kapom... Vidiš, ti se puniš, ker ti noče plačati tisti stiskač na barki mesečne plače... ali kakšne komedije že imaš, mi trije čakamo pa na delo in ga ne moremo dobiti... tri dni že čakamo... Da bi se pripeljalo vsaj zopet kaj bark v luko, da bi si zaslužili tako kak krajcar pri izkladanju!«

»Če je treba, pa naj poginem na cesti!« je povzel zopet Angelo. Delal sem kakor se

spodobil, delal skoraj za prazen nič. Pa sem pretrpel. Zdjaj je konec moje potrpečljivosti, ker misli ta falot, da ga bom čakal za pošteno zaslužene solde vse življenje... Ne, nič več ne grem tja, še ne pogledam ga več, naj jih požre sam, tiste kronce, da bo sit enkrat...«

Prenahal je. Tesneje sem ga stisnil pod pazduho, da se ni zvrnil po tleh, ker je tako močno omahoval.

Polde je zamahnil z roko.

Dosti, Angelo — čemu bi se zastoj jezil? Ne stopi več na tisto barko, nikar se ne daj vleči za nos... Počakajmo vsi skupaj do srede; takrat bo spet dosti bark v luki, treba bo izkladati, in zaslužili bomo kaj denarja... Danes, mislim, je ravno sobota; dolgo je seveda do srede, pa kaj se hoče? Boljše nekaj kakor nič!...

»Slabo nas tolažiš!« se mu je zasmejal Maks v obraz.

»Res slabo, imaš prav«, mu je pritrdil Angelo. »Kje je še sredi? Jaz sem pa že zdaj truden od lakote, na smrt truden... Črn kruh bi grizel tako poželjivo, kakor da imam pečenko pred sabo. Pa kaj črn kruh? Samo skorjico bi zdale rad...«

Maksu se je stisnil obraz.

Ali smo še ljudje, ali nismo? Jaz mislim, da nič več... Če ponujam svoje žilave roke za par soldov in kljub temu ne morem dobiti nikjer dela — no, potem adijo

in dober tek!... Tako ne bo šlo naprej, tudi ne sme iti — kje so božje in človeške postave za nas?... Drugi se vozijo v kočijah, pijani od razkošja in od uživanja, mi pa se opotekamo od lakote in od žeje izmučeni po cestah, ne da bi si mogli privoščiti ovsonenega kruha. Kje je pravica? Kruha vsem, ki bi si ga radi privoščili, prisluzili s krvavimi žulji svojih rok!«

Angelo je stisnil pesti ježno in zaškrtal z zobmi:

»Prokleto življenje, da nas mora nositi zemlja!... Če nismo vredni črnega kruha, pa počakajmo toliko časa, da omahnemo po tleh in se sesedemo... Nikamor ne grem več klečepazit, še najmanj pa k njemu... k tistem stiskaču na barko; naj goljufa druge, mene ne bo več...«

Tako smo šli naprej iz ulice v ulico, klavirni in sestradi, pesti stisnjene, zobe škrtajoče. Za nekimi vogalom nas je zapazil stražnik, se naglo zasuknil in smuknil kakor v sirahu med gnečo ter nam izginil izpred oči...

Mračilo se je. Zavili smo v zadulho, skoro temno ulico, ki se je vila ozka in vijugasta med visokimi, črnimi zidovi na obeh straneh; vsa okna so bila odprta na stečaj, krčme so bile nabito polne, hrup in šunder povsod, kamorkoli sem se ozrl; zdajpazdaj se je prikazala visoka nad nami, v oknu četrtega ali petega nadstropja, čudno nali-

špana ženska glava z mogočno frizuro, cigareto med ustnami, in koj nato zopet izgnila. Smrad se je širil v ulici; iz vseh več so kričali surovi pijani glasovi, čulo se je izlivajoče žensko hihitanje.

Angelo se je zaklel.

Tukaj pljejo, kakor da bodo živeli samo še ta večer, duše pijane! — Imaš še kak sold, Maks, poglej!

»Nimam, pa če se slečem do golega«, je odkimal Maks klaverno in upognil tilnik.

»In midva ravno tako!« sva pristavila Polde in jaz.

Pisana gruča razgovorih, visokofriziranih deklet v rahlih, globoko izrezanih bluzah nam je zastavila z odprtimi rokami tesno pot; vse so se ostudno smejale in pomražikovalle s trudnimi, črnodrtaunimi očmi. Ema izmed njih, vitka, prsa bujnikopeča, roke od ramen gole, oči črne in črno frizuro nad belim, visokim čelom, se je zadel od Angelov komelec.

»Greš?«

Angelo jo je sunil v stran.

»Glej, da mi izgineš izpred oči! Nisem ravno najboljši volje danes...«

Črnka je nekaj zamrmrala, zaklela par-

krat robato in se pomešala med ljudni. Povsod berači... Pojdimo kam drugam, koder se vozijo ljudje v kočijah!« je nasvetoval Maks.

LISTEK.

Zvonimir Kosem:

Naš greh.

Opotekajočih se korakov smo stopali po ozkih, nečednih, zelo mračnih in čudno vijugastih ulicah hrupnega obmorskega mesta med pisano množico ljudi, ki so se prerivali in pehali, da so si delali tako prosto pot. Za hiki mi je morje zamolčlo bučalo in pošumevalo, ali komaj, smo čuli njegovo bučanje, ki se je mešalo in spajalo s hrupom mesta v en sam nerazločen šunder, v eno samo hropenje in sopenje.

»Nikdar več ne grem tja... k temu stiskaču... Naj dela sam na barki, če hoče!« je kričal ves razjarjen Angelo; z obredoma rokama je kričal po zraku, omahoval na vse strani in se zadeval s čelom in z glavo ob zid. Močno razburjen je bil, znoj mi je lil s čela, lica so mu kakor v razbeljeni peči krvavordeče plamtela. Držal sem ga pod pazduho in pazil, da se mi ne zvrne na tla in se ne potolče.

»Prav govoriš, čisto prav!« sta mu pritrdjevala Maks in Polde in se rezko krcotala, dasi juna ni bilo prav do smeha.

Angelo je nenadoma obstal.

»Kadar je luža prevelika, ne brodi človek nič več po njej!« je delal, »Dolgo sem

državnem posojilu republike češko-slovaške. Pri tem je proračunski odbor predložil predlog, ki pravi: kdor ima plačati davek od imetka, ki znaša najmanj 25.000 kron, mora se udeležiti podpisovanja IV. drž. posojila, drugače se mu ne bo dalo nobenega povračila za avstrijsko ogrsko vojna posojila. Proti temu se puntajo Nemci, češ, da se jih hoče s tem predlogom pripraviti ob vse premoženje in — češki narodni demokratje, ki so sploh proti temu, da bi se upoštevala bivša vojna posojila. Večina zbornice pa misli, da ne gre, da bi bolniške blagajne, nezgodne zavarovalnice, penzijski zavodi, hranilnice in posojilnice itd. vse izgubile, kar so pod pritiskom nemško-avstrijskih oz. ogrskih vlad morale podpisati, ker bi to značilo velik polni gospodarskega življenja. Soc. dem. Remeš je izjavil, da je za to, da se prevzamejo vojna posojila po določenih kurzih, ker drugače bi država v finančnem in narodnogospodarskem oziru preveč trpela.

Obletnica demokratične avtonomije. 15. jun. 1920 je bilo minulo leto dni odkar je večina čeških občin prišlo v roke soc. dem. delavstva. Župan mesta Plzena sohr. Ludvik Pik v posebnem članku v „Pravu Lidu“ poroča o težkem delu v občinah, ki nimajo skoro nobenih sredstev za izvrševanje svojih velikih nalog. Pravi: ako ne bo izvedena čimprej sanacija občinskih financ, ako ne dobe občine stalnih dohodkov, ne bodo občine mogle več delovati. Po volni so dohodki občin silno majhni, ker industrija ne dela. Plzen je dobival med vojno samo od firme Škoda (tovarna kanonov) letno občinskih doklad nad 2 miliona kron, v l. 1919 pa le — 72000 K, v l. 1920 pa bo še manj. Socijalni demokratje so prevzeli silno težko in odgovorno delo v občinah... Buržoazija jih seve ne podpira, ampak ovira pri delu...

Kriza v vladi. Med klubom kmečke stranke in med soc. demokrati so nastale velike difference, radi česar hočejo odstopiti kmečki ministri. Soc. demokratje hočejo, da od bodoče žetve dajo kmetje od vsakega posejane hektarja 3 meterske stote rži, 4 meterske stote pšenice in 5 in pol meterskih stotov ječmena — to zahtevajo je oficijelno predložilo v vladi ministrstvo prehrane — nasproti temu pa hočejo kmetje dati za vsaki posejan hektar le — 2 in pol meterska stota rži, 4 meterske stote pšenice in 4 meterske stote ječmena. Dalje hočejo kmetje, da bi se plačalo za 100 kg žita 200 kron, socijalisti pa so pri volji plačati le 160 kron. Kako se bo spor poravnal, še ne morem reči.

Razlika med soc. dem. poslanci in buržoazijo. Zbornica poslancev je v seji 18. junija odločila z glasovanjem: ali je dati ukor buržoaznemu poslancu Windirschu ali soc. dem. Kreibich ali čema. Windirsch je zaklical Kreibichu, da je „rdeči pri-gan-lac vojakov“. Kreibich pa mu je odgovoril, da „Windirsch prihaja pravkar od verižniške sodnje“. Imunitetni odbor je razsodil o teh klicih in prišel do zaključka, da je soc. dem. posl. Kreibich v vseh ozirih korekten in da je očitane Windirschevo brez podlage, ali da je Kreibichovo očitane utemeljeno, ker je — Windirsch bil res obsoljen od urada za pobijanje oduševstva...

Franz Josef, bivši cesar avstrijski. Češki listi poročajo po poročilih ameriških, da ni bivši avstrijski cesar Franc Josef umrl naravne smrti, ampak, da se je obesil. Zgodi-

lo se je menda tako-le: Pri znanem obisku nemškega cesarja na Dunaju so se v rodbini tako sporekli, da je prestolonaslednikova soproga Zita streljala na Viljema, ali ni ga zadela. Viljem pa je lahko ranil Zito. Po tem dogodku se je stanje cesarjevo silno poslabšalo in 21. nov. 1916 ob pol 11 uri so ga našli — obešenega. — Kaj je na tem resnice, ne vem.

Draginja je velika. Sedaj ko bo sokolski zlet, bo še huje. Prišlo bo na stotisoče gostov. Iz Amerike so že prišli. Pa o tem drugič.

Politični pregled.

+ Avstrijski Vsenemci in krščanski socijalci v zvezi s Horthyjevo madžarskovo dodeljejo z vso paro za povratek Habsburgovcev. Avstrijski Vsenemci so torej kljub temu, da so Vsenemci, zoper združitev Avstrije v veliko Nemčijo, katero idejo zastopajo avstrijski socijalni demokrati. Avstrijski krščanski socijalci odkrito delujejo za združitev Avstrije z Madžarsko v novo Avstro-Ogrsko, ki naj bi bila seveda monarhija z dinastijo »katoliških in apostolskih« Habsburgovcev. Horthy je na Madžarskem že vse potrebno pripravil za povratek Habsburgovcev na madžarski »apostolski« prestol, krščanski socijalci pa v objemu z vsenemško stranko pridno organizirajo monarhistični preobrat predvsem na Tirolskem, Solnograškem in Bavarskem, kjer so organizirali svoje vojaške formacije, tzv. »Heimwehren«. Očitno je, da obstoja ne samo med krščanskimi socijalci in bivšim cesarjem Karlom intimna vez, temveč da obstoja sploh obširno zasnovan monarhističen komplot med vsemi reakcionarnimi meščanskimi strankami tako iz Nemčije, kakor tudi Avstrije in Madžarske. Generali in drugi plačani monarhistični agenti imajo veliko posla in po nemškem in madžarskem časopisu je vedno čitati, da potujejo enkrat z Dunaja v Budimpešto, drugič v Berlin, Svičo, Monakovo itd. Pred nekaj dnevi je baje bivši cesar Karol zaprosil entento, da se mu dovoli povratek na Madžarsko. Njegov odvetnik pa je te dni izjavil dunajskemu časopisu, da se Karol Habsburški formalno še ni nikdar odpovedal svojim pravicam do prestola. Jasnó je, kam pes tace molli. Posebno značilno za meščanske stranke v Avstriji je predvsem, da popolnoma taje madžarski beli teror ali pa ga naravnost odbrujejo, krščanski socijalci ga pa naravnost hvalijo (tudi »Večerni list« kot »delavski list je ta teror zoper delavsko gibanje branil še nedavno) in si ga stavijo v zgled! Toda prepričani smo, da bo proletarijat vse grde in hinavske nakane monarhističnih agentov enkrat za vselej prekrizal in preprečil.

+ Italijanski parlament se sestane dne 24. t. m. Giolitti bo v parlamentu podal izjave svoje vlade glede zunanje-notranje političnega programa in obrazložil tudi gospodarske smernice dela te vlade. Posebno zanimanje vzbuja prvo in zadnje vprašanje.

+ Italijanske odškodninske zahteve je italijanski minister Sforza podkrepil s temi le izjavami: Življenske razmere v Italiji so zelo slabe. Ljudsko zdravje je uničeno. V mnogih mestih je do 50 % jetičnih. Silno dragega premoga se vsled prometnih težko ne more niti prav prevažati. Vlada mora plačati samo na penzijah in podporah okoli 30 milijard. Kljub vsemu temu pa Italija nikakor ne žaluje za 650.000 mrtvih, ki jih je zahtevala vojna furija (!). Italija vsled tega zahteva od vsenemške vojne odškodnine 20 % (Francija dobi 55, Anglija 25 itd.), če pa to ne bi bilo mogoče, naj se vojna odškodnina Nemčiji še zviša! — Enostavni račun kapitalističnih zastopnikov!

+ Za predsednika nemškega državnega zbora je bil izvoljen socijalni demokrat Loebe.

+ Deželno-zborske volitve na Nemškem so se vršile po vsej Nemčiji po zavšitvi državnoborskih. Včeraj smo omenili zmago socijalnih demokratov v Mecklenburg-Schwerinu, danes pa naj poleg tega še

zabeležimo, da so socijalistične stranke pri volitvah v Thüringu tudi znatno pridobile na glasovih.

+ Nova nemška vlada je čisto meščanska. Tvorijo jo tri stranke: centum, demokrati in nemška ljudska stranka, ki so se glede vladnega programa že sporazumele. Nova vlada bo izjavila, da stoji na temelju sedanje weimarske ustave, ter da bo delovala za zopetno povzdigo Nemčije na podlagi republikanske državne ustave. Pozvala bo vse stranke, da ji pomagajo pri tem delu.

+ Občinske volitve v Berlinu so izpadle za socijalistične stranke vrlo ugodno. Večinski socijalisti bodo imeli v občini 40, neodvisni 85, nemška ljudska stranka 40, nemški centum in gospodarsko združenje pa po 9 mandatov. V nekaterih okrajih Berlina bodo imeli neodvisni socijalisti večino sami.

+ Grčija in Turčija. Venizelos je na Grškem, odkar se je pričela vojna, neomejen gospodar položaja in predstavitelj grške imperijalistične politike. Sedaj mobilizira 9 divizij grških čet, da jih pošlje v Malo Azijo proti Turkom zagurati mesto Smirno in morskobal, ki jo je po vojni ententa priznala Grški kot nekako nagrado.

Dnevne vesti.

»Bog ga je dal, Bog ga bo vrnil.« tako so se odrezali ljubljanski oča. gospod župan dr. Tavčar, kadar so se hodili dobrodušni prebivalci pritoževati na magistrat, češ, da so ceste in ulice ledobne blatnim bajejem. Zadovoljni imllemo na znanje vest, da je g. župan zadnje dni ukazal ceste in ulice čistiti. Upajmo, da bo tudi v bodoče tako nadaljeval in se bolj v drugih rečeh kot v tej zanašal na nebesa.

Za rektorja ljubljanske univerze v študijskem letu 1920/21 je izvoljen Rikard Zupančič, profesor matematike na tehnični fakulteti.

Za dekana filozofske fakultete vsenčlasiša v Ljubljani je za študijsko leto 1920/21 izvoljen dr. Ivan Prijatelj, profesor slovenskih literatur novejši dobe.

Na mestnem magistratu uradujejo v soboto dne 26. junija samo do 11. ure dopoldne.

Telefonskim naročnikom, S. I. julijem t. l. morajo vsi telefonski naročniki, ki se hočejo še nadalje udeleževati medkrajevnega telefonskega prometa ali predajati in prejemati brzojavke po telefonu, položiti pri svoji telefonski centrali za vsako vrsto tega prometa posebej jamčevino v znesku, ki bo kril pristojbine narasle iz tega prometa vsaj za en mesec najmanj pa po 50 dinarjev — 200 kron. Ako je jamčevina med mesecem do tri četrti položene svote izrpljena, se mora nadopolniti do prvotne svote. Konec meseca se morajo računi iz tega prometa v treh dneh poravnati.

Nujne brzojavke v prometu z Anglijo. Počeni s. I. julijem t. l. so dovoljene v prometu z Anglijo nujne brzojavke po določili mednarodne brzojavne pogodbe.

Novice.

Skupščina zveze dobrovoljcev, ki je bila določena za Vidov dan v Sarajevu, je odgodena za nekaj časa. Skupščina se bo vršila, ko se prenese iz češkoslovaške zemeljski ostanki sarajevskih atentatorjev. Ob tej priliki nameravajo dobrovoljci prirediti velike manifestacije v Sarajevu.

Stranski uradnik, izven urada naj bo po socijalist, liberalci, klerikalec ali kar hoče. — Gorijski nam, če bi je za las popustili od tega načela, ker bi nas na koncu vseh koncev lahko pripeljalo izvajanje nasprotnega načela do tega, da bi klerikalni sodnik dosledno obsojal vse neklerikale in obratno, saj vemo, da se lahko po istem paragrafu enega obesi, drugega odkljuje. To je sicer nekoliko drastičen primer, zadene pa prav gotovo v bistvo.

Kaj je torej s kancelparagrafom? Smo zato, da ima biti uradnik popolnoma nepristranski javni funkcionar. Dokler ni izvedena ločitev cerkve od države in je cerkev javnopravna institucija, mora veljati to načelo brezpogojno tudi za duhovnike, kadar so v uradni funkciji in ne sme zlorabljati te za strankarsko agitacijo. Načeloma tedaj v sedanjih razmerah moramo biti za kancelparagraf.

Ali naj glasujejo naši poslanci zanj? — Kancelparagraf, kakoršnega so predložili državni zbornici demokratije je navadna »farška gonja«, katere ne moremo nikdar dovolj ostro obsojati. Njegova sedanja oblika nikakor ne odgovarja demokratičnim zahtevam po osebni svobodi uradnika (duhovnika), zato morajo socijalistični poslanci glasovati proti predloženi obliki kancelparagrafa in zahtevati popolnoma drugačno formulacijo, katere tendenca ne sme biti

Vedno naprej smo hodili, mimo glasnih, prepevajočih krčm, mimo veselih, zadovoljnih ljudi, ki so leno pohajkovali in si prižigali komodno lepo dišeče cigarete. — Roko v roki so švigali mimo nas lepi parčki, prešerna dekleta in zastavni fantje, smeh na licih in brezskrbnost v kretnjah.

Maks je sklonil glavo. Vsi ti-le — kaj poznajo življenje? Kaj vedo, kaj se pravi stradati in trpeti?... Vrskanje je bil življenje, ljubezen njih glad, ko imajo vsega v izobilju. — O bog, kje je pravica?

Polde pa je zavzdihnil: »Stopimo v gostilno, ljudje krščanski; jaz se je komaj držim pokone!...«

Tudi jaz sem omahoval, ker že od prejšnjega dne nisem ničesar jedel.

»Kako bi šil, ko nimam nihče božjaka v žepu!« je menil Maks.

Polde se je grgraje zasmeljal.

»Kaj tisto, če smo suhi ko poper — saj ima vsak krčmar vrata in kredo! Jaz pravim, da pojdemo!«

»Ima kredo in vrata krčmar, ampak za nas ne«, je odgovoril Angelo.

Polde je obstal in se naslonil ob zid.

»Če mislite, pojdit; jaz grem,« je dehal. »Tako sem slab, da že komaj stojim...«

»Jaz tudi!« sva rekla skoro obadva hkrati, Angelo in jaz.

Maks je začudeno pogledal.

Ce greste že vsi, grem pa še jaz...«

Hrupoma smo se opotekli skozi mračno vežo v odprto, natlačeno, zelo smrdečo krčmo in se sesedli za polito mizo, kjer je sedelo že nekaj skijčmenih, krmežljivih starcev z glasnimi, čudno našmumljenimi ženskami z visokimi, golimi vratovi in polnimi belimi laktmi v živahnem intimnem razgovoru. Slabo je brlela pod začrnelim stropom petrolejska svetilka in razsvetljevala zariple obraze pijanih moških in žensk. Vse mize so bile zasedene, toliko da sta imela zaliti, trebušni krčmar in brhka, okrogla natakarka prostora med stoli. V kotu je sedel godec s harmoniko na kolenih in godeč na vse načine in na vse pretege, da je moralo človeku nehoti presedati. Časih se je dvignil izza mize razposajen, pljan parček in zaplesal po tesnem prostoru, da so se stoli prevračali in odkakovale steklenice na mizah. Oblak tobakovnega dima je krožil nad glavami vseh pivcev; kakor težka londonska megla je legala pred moje oči, tako, da sem gledal kakor skozi zakajeno šipo vse te vriskajoče, plešoče ljudi, te polne, oblenajoče se roke, te pljane, zabuhle obraze in te bleščajoče, od poželenja osteklenele oči, ki so se v osteklenosti mežikale in vabile... (Dalje prili.)

P. St:

Kancelparagraf.

Pod tem naslovom je objavil prijatelj Abditus pred nekaj dnevi na tem mestu članček, v kojem se načelno in taktično izreka proti kancelparagrafu. Pravi, da morajo glasovati naši poslanci proti temu izjemnemu zakonu. Pristavlja pa, da je za ločitev cerkve od države.

Abditus je dober teoretik, tu in tam mu pa vkljub temu izpodleti in mislim, da mu je tudi tu, vsaj v tej obliki, v kakoršni je članček napisan. Zlasti nesrečna se mi zdi primera s socializengozecem, ker obsejalo nikakor in pod nobenim pogojem ni metati v isti koš. Socializengozec je tip izjemnega zakona, kancelparagraf je pa, vsaj danes, le preprosta in samoobsebi umevna garancija za nepristransko upravo in uradovanje.

Cerkve je doslej pri nas še vedno izrazito javnopravna institucija in nobena zasebna družba. Duhovnik nikakor ni le cerkven služabnik, oznanjevalec vere in posredovalec med dušami in Bogom, ampak v najvišji meri tudi prav navaden državni, oziroma vsaj javni funkcionar. Kot takega ga priznava naš državni zakonik in kot tak vrši tudi nebroj javnopravnih funkcij.

Da, ko bi bila pri nas izvedena ločitev cerkve od države in bi bila cerkev le čisto navadna zasebnopravna institucija, nekako

društvo, potem bi bilo s stališča svobode in demokratizma vsako poseganje državne oblasti v cerkevne in verske zadeve nedopustno in vedno najhujše obsodbe tudi s stališča socialne demokratije. Potem bi bila tudi Abditusova izvajanja brezpogojno pravilna in bi jih morali odobravati ne le s taktičnega, ampak v prvi vrsti s principielnega stališča. Ker pa hodita danes cerkev in pa država še vedno roko v roki in je cerkev, oziroma duhovnik v marsikakem pogledu tudi organ javne uprave, ima država seveda pravico in tudi dolžnost, posegati v cerkvene zadeve, pravtako, kakor posegati v zadeve drugih upravnih organov. Pri tem pa niti ne upoštevamo še tega, da dohiva cerkev veliko državno denarno pomoč, ki je dovolj tehten pravni naslov za poseganje v cerkvene zadeve.

Vprašanje torej nikakor ni več: Ali ima država pravico predpisovati duhovnikom to in ono, ampak, če ima pravico predpisovati eno ali drugo stvar svojim uradnikom. V tem slučaju: ali sme država zabraniti uradniku, da se vzdrži v svojem uradnem poslovanju vsake najmanjše politične agitacije, z drugimi besedami, da je v svojem uradnem poslovanju izključno ne nepristranski uradnik in ne eksponent te ali one politične stranke. To je torej vprašanje in v tem smo si prav gotovo vse edini, da mora biti uradnik v svojem uradu izključno le nepr-

— Gospodarsko-finančni odbor v Belgradu je dopustil izvoz premoga kot kompenzacijo za uvoz novinarskega rotacijskega papirja.

— Ustrelil svojo ženo. Pred graškim vojaškim sodiščem se zagovarja neki Štef. Dany, ključavničar. Obdolžen je, da je zavrnilo ustreliti svojo ženo, ko sta se proti večeru sama vlačila ob samotni železniški progi proti domu v kraj Birkfeld. Prič ni pri razpravi nobenih, razen orožnikov in komisijonelnih članov. Obtoženec dejanje taji in pravi, da je žena šla kake pol ure naprej. Morilec je ženo po storjenem umoru zavlekel na železniške tračnice, kjer jo je povozil vlak. Dany je bil svoje žene baje naveličan in je imel razmerje z neko natakarico. Po umoru so našli pri njem tri denarce, ena je najbrže od umorne žene.

— Poljska justica v poljsko-pruskem zaseđenem ozemlju. Poljska vlada je proglasila svojčas za poljsko-prusko zaseđeno ozemlje preko sod. Dognalo se je sedaj, da je bilo po prekom sodu v enem samem kraju ustreljenih 17 delavcev ob priliki generalne stavke, proglasene vsled tega, ker sta dva poljska vojska ustrelila nekega mirnega delavca in ker je poljska vojaščina aretirala po pogrebu strokovnega tajnika, ki je govoril ob grobu ustreljenega.

Na državni realni se mora preložiti vpisovanje v prvi razred na torek, dne 29. junija, od 9. do 12. ure.

Lep uspeh pekove organizacije.

Plačilna pogodba za pekove pomočnike v Ljubljani in okolici se je sklenila dne 23. junija t. l. med zadrugo pekov in kolačnikov ter z osrednjim društvom živilskih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo v Ljubljani. In sicer se je določila minimalna plača: Za predpečišnike, mešalce, skupne delavce po 250 K temeljne plače in 70 K draginske doklade tedensko; za »vilete« brez posebne odgovornosti po 200 K temeljne plače in 70 K draginske doklade tedensko; pomožni delavci (Aushelfer) v I. kategoriji po 50 K in v II. kategoriji pa po 40 K dnevno. — Za hrano in stanovanje si računa mojster po 18 K dnevno. Perilo pa, pri katerih mojstrih je bilo do sedaj običaj, ostane tudi še v naprej vsteto. Belaga kruha dobi vsak po pol kg dnevno s seboj.

Nova plača velja od 21. junija 1920 dalje.

Iz stranke.

Ljubljanska kraljeva politična organizacija ISDS. Mesečni prispevki se plačujejo vsak ponedeljek, sredo in petek od 17. do 19. ure v Šelenburgovi ulici št. 6. II. nadstropje. Zadržani v sredo, dne 30. t. m. — Odbor Knjižnica »Svobode« (Ljubljana) bo v soboto zaprta. Izposojevalci se bodo knjige v sredo od 6. do pol 8. ure in nadalje zopet ob določenih dnevih.

Športni klub »Svobode« ustanovi mladinski odsek. Prosi se vse mlade prijatelje, ki bi bili pripravljeni igrati, da se zjave v sredo, četrtek, petek in soboto prihodnjega tedna v društvenih prostorih »Svobode«, Šelenburgova ulica 6, I. nadstropje. — Športni klub »Svobode«.

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

DELAVCI NE NA FRANCOSKO.

Pariz, 23. »Eclair« objavlja apel, ki ga je občna zveza strokovnih organizacij poslala delavskim organizacijam v Jugoslavijo in s katerimi jih pozivlje, naj ne pošljejo nobenih delavcev na Francosko, dokler vlada in kapitalisti Francije dopuščajo delavsko gonja, uvedba izjemnega zakona, ubijanje osebnih svobode in svobode političnega udeleževanja, ampak le garancija za absolutno nepristranost javnih upravnih organov in javnih upravnih funkcionarjev. Če te preformulacije socialistični poslanci ne izbojujejo, naj se vzdržijo glasovanja. To je menda edino pravilno stališče.

(Op. uredništva). Po stanju, v kakršnem se nahajamo danes, bi res logično smeli zagovarjati kancelparagraf. Naglašati pa moramo, da duhovnik, kadar opravlja svoje verske naloge, ni državni uradnik. To je samo kot voditelj matrike. Cerkev ima posebne privilegije v državi na podlagi pogodbe; tudi prejemajo duhovniki denar od države, ki je pa le odškodnina za imetje, ki ga je država zaplenila cerkvi in njenim organizacijam. Zaraditega ni ni službenega razmerja in država ne bi smela imeti vpliva na cerkev, mi pa bi napravili, če bi sprejeli kancelparagraf, v okvirju krivičnega privilegija izjemnega zakona, o katerem ne vemo, kako bi se izvrševal. Naše stališče more biti le eno, to je, proti privilegijem, kar se da doseže le z ločitvijo cerkve od države. Odpraviti moramo pravi vzrok zla. Cerkev in vera nista državni ustanovi, marveč le uživata protekcijo.

lavcev zopet ne sprejmejo. List podarja, da se nanaša ta poziv posebej na stavbne delavce, ki so jih nabirali za obnovo severne Francije, ter upa, da bo nastop občne zveze strokovnih organizacij uspešen.

STAVKA UČITELJEV V ČRNI GORI KONČANA.

Belgrad, 24. Stavka učiteljev v Črni gori je končana. Nastala je, ker so zahtevali učitelji, naj se zanačijo njihove plače z učiteljskimi plačami v Srbiji. Nato se jim je odgovorilo, da se zahtevi ne more ugoditi, dokler ne bo uveljavljen zakon, ki bo uredil vprašanje učiteljskih plač za vso Jugoslavijo. Po pojasnitvi te zadeve so prenehali učitelji stavkati in so nastopili službo.

ITALIJANI NAPADLI NARODNO VIJEJE V SUŠAKU.

Bakar, 23. V ponedeljek popoldne so karabinjerji zopet vdrli v Narodno Vijeće na Sušaku in iznova preiskali njegove prostore. Odsli so v klet in odnesli nekoliko stvari. Ta napad je bil že prej pripravljen, ker so reški listi ostro pisali proti delovanju Narodnega Veća na Sušaku. Delovanje Narodnega Veća je ustavljeno. Prebivalstvo je zelo ogorčeno in vznemirjeno.

KRIZA V AVSTRIJI.

Dunaj, 24. Kakor javljajo listi, bo notranja politična kriza v kratkem rešena. Medstrankarska pogajanja se danes nadaljujejo. Kakor javljajo listi, bo sestavljen kabinet samo iz desetih državnih tajnikov. Socialni demokrati bi dobili portfelje zunanjega ministrstva, vojnega ministrstva in socialnega skrbstva. Krščanski socialci pa portfelje notranjega ministrstva, poljedelskega in trgovskega ministrstva. Velenemci bi dobili državni urad za pravosodje in tri uradniške državne tajnike. Tudi število državnih podtajnikov so baje silno zmanjšali. Velenemci dobe enega državnega podtajnika za vojsko. Državnega tajnika in podtajnika najbrže ne bodo volili in bo najbrže eden izmed državnih tajnikov prevzel predsedstvo kabineta sveta.

BOJKOT PROTI MADŽARSKI.

Dunaj, 21. Kakor poročajo listi, je zopar Madžarske po strokovnih organizacijah že docela izvršena, ker izvajajo sedaj bojkot že tudi češki socialni demokrati in nacionalno-socialistične strokovne organizacije. Na vzhodni železnici se je včeraj zopet pričel osebni promet, ker se je vsled konflikta med uradnim in delavstvom pričeta stavka končala s tem, da so uradniki zapustili svoja mesta. Delavci poslujejo sedaj brez sodelovanja uradnikov. Kakor poroča »Arbeiterzeitung«, je vsled stavke delavcev ustavljen osebni promet asanjske železnice na progi proti Stadlau.

MADŽARSKA VLADA SE POGAJA.

Belgrad, 24. Iz Budimpešte poročajo, da je madžarska vlada pričela s pogajanjimi z voditelji socialno-demokratske stranke radi informacij za odpravo bojkota mednarodnega delavstva, ki je naperjen proti Madžarski. Pogajanja niso dovedla do zaželenega uspeha, ker so voditelji socialno-demokratske stranke odklonili vsako posredovanje, češ, la niso sodelovali pri proglasitvi bojkota in da tudi ne bodo delali za odpravo.

MADŽARSKA NARODNA SKUPŠČINA.

Budimpešta, 24. Na včerajšnji seji narodne skupščine se je končevalo sklopalo glede zakonskega načrta radi kaznovanja navilavcev cen. Pri specialni debati je predlagal poslanec Homonnay, da naj se kaznuje posredovalec, ki je povzročil navilavne cen. z 10 do 25 udari z batno. Proti temu predlogu je nastopil pravosodni minister, češ da vsebuje že drug zakonski načrt odredbo o tem. Homonnayev predlog je bil v pomenskem glasovanju sprejet z 71 glasovi proti 24 glasovom. Potem je deželni brambni minister poročal o preiskavah zaradi grozodelstev med Donavo in Tiso. Ugotavlja se, da je bilo med aretiranimi osebam 26 vojakov, samih dezertirjev. Drugi pa so bili civilisti, ki so zlorabljali vojaško uniformo. Minister ugotavlja, da grozodelstev niso zavrli člani narodne armade. V nadaljnjih svojih izjavanjih je minister zagovarjal narodno vojsko. Naposled je naprosil zbornice, naj razmotriva stvari narodne armade z onim taktom, ki ga zahteva ljubezen do domovine.

STAVKA PRAŠKIH PEKOV.

Praga, 24. Kakor poroča »Prager Tagblatt«, je jelo vse tukajšnje delavstvo tvornice Odkolek, naj-

večje praške tvornice za kruh, stavkati zaradi mezdnih diferenc. Mesio je zaradi tega danes brez kruha.

PLEBISCITA V TEŠINU NE BO.

Pariz, 23. Konferenca poslanikov razmotriva predlog, da bi v tešinskem ozemlju ne bilo ljudskega glasovanja, temveč da bi se vprašanje rešilo po razsodišču.

REŠEVANJE KRIZE V BERLINU.

Berlin, 23. Pogajanja z državnim kancelarijem glede sestave kabineta so se danes nadaljevala, vendar brezuspešno. Z gotovostjo se sme sklepati, da bo kabinet, vsaj najbolj odločujoča ministrstva zasedeni v najkrajšem času. Glede bistvenih vprašanj se je doseglo med strankami, ki se udeležujejo pogajanj, sporazumjenje, vsaj v toliko, da obdrže dosedanj demokratski ministri in ministri centruma svoje portfelje. Splošno se odobrava, da je dobil zunanji urad prejšnji ministerialni ravnanatelj Simons.

Berlin, 23. Položaj je vsled izjave socialnih demokratov, da novi vladi ne bodo dali zaupnice, in radi zahtev nemškosocialne stranke po drugačni zasedbi ministrskih mest ostal še ravno tako kritičen. Kljub temu hoče državni kancelar Fehrenbach poizkusiti rešiti krizo.

Berlin, 24. Po poročilih večernih listov, je skoro gotovo, da se sestavi Fehrenbachov kabinet na podlagi meščanske sredine. Končnoveljavnja ministrska lista še ni znana.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Berlin, 24. Zbornica je popolnoma zasedena, pravtako tudi tribuna. Ob vladni mizi sedi državni minister za notranje posle Koch. Starostni predsednik poslanec Riecke (socialni demokrat) otvori nekaj čez četrt uro popoldne prvo sejo republikanskega državnega zbora. Predlaga, da se uporabi poslovni red prejšnje narodne skupščine, kar se sprejme brez ugovora. Nato imenuje starostni predsednik začasne zapisnikarje. Da se konstatira sklepčnost, se prečitajo imena navzočih in se pri tem dožene da je od 466 poslancev navzočih 432. S tem je dnevni red prve seje zaključen. Prihodnja seja se bo vršila v petek ob treh popoldne z dnevnim redom: Volitev predsednika.

IZGREDI V BREMENU.

Berlin, 24. »Vossische Zeitung« javlja iz Bremena o izgredih radi pomanjkanja živil: Množica je prisilila prodajalce na trgih, da morajo prodajati blago po cenah, ki so jih določili kupovalci. Pozneje se je to gibanje razširilo tudi na prodajalce. Policija je preprečila večje izgrede.

NEMČIJA MORA UNIČITI VOJNI MATERIAL.

Pariz, 23. Predsedniku nemške delegacije sta bili izročeni dve noti. Obe se nanašata na uničenje vojnega materiala, druga tudi na določbe za zrakoplovstvo. Po teh bi smela Nemčija čez 3 mesece po uničenju in izročitvi zrakoplovnega gradiva graditi civilna letala.

PRIKLOPITEV SEVERNEGA SLEZVIKA K DANSKI.

Kodanj, 23. Ministrski predsednik je danes v deželnem zboru predložil 78 zakonskih predlog, ki se vse nanašajo na priklonitev prve cone severnega Slezvika k Danski. K načrtu o jezikovnem vprašanju v severnem Slezviku je ministrski predsednik izjavil, da je uradni jezik danski, da pa se more uporabljati nemški jezik, kadar bi delala uporaba danskega jezika težkote. Po predlogi o ureditvi šolstva se more uvesti nemški jezik v občinah, kjer zahteva to 10 odstotkov prebivalstva.

ZVEZA NARODOV.

Madrid, 23. junija. Kakor poročajo listi, se je minister za zunanje stvari izrazil, da bo prihodnja skupščina sveta zveze narodov v drugi polovici meseca julija v San Remu.

KONGRES ŠPANSKIH SOCIJALISTOV.

Madrid, 24. Socialistični kongres se je včeraj posvetoval o vstopu k tretji internacionali. Lanoza je predlagal ostati pri drugi internacionali, ker ne smatra za primerno, da bi nastopila v narodni politiki kaka izprememba. Nekateri govorniki, ki so pozivljali delavce k delu, so bili od udeležencev burno prekinjeni.

GOSPODARSKA POGAJANJA Z RUSIJO SE NADALJUJEJO.

Pariz, 23. Kakor javlja »Times« iz Londona, pogajanja med britansko vlado in Krasinom niso prekinjena. Nadaljevala se bodo jutri ali pojutrišnjem.

ZAHTEVE ANGLEŠKE DELAVSKE STRANKE.

Amsterdam, 24. Letna skupščina angleške delavske stranke v Scarboroughu je sprejela sklep, da se mirovni pogoji ne skladajo z vojnimi cilji. Dalje zahteva ta sklep priznanje sedanje ruske vlade, vzpostavitev trgovinskih zvez z Rusijo in ukinitje pomoči protiboljševskim državam. V tem sklepu se ostro obsoja belizor na Madžarskem in se smatra za neobhodno potrebno gospodarska vzpostavitev Srednje Evrope. Končno je skupščina sklenila Lloydja Georgeja zaprositi, da sprejme odposlanstvo vodstva stranke in parlamentarnega odseka strokovne organizacije radi razgovora o omenjenih točkah.

RUSKO-POLJSKO BOJIŠČE.

Moskva, 24. Frontno poročilo: Zapadno od Rječice so se pri Vasiljevičih razvili ljuti boji; sovražnik je tam uporabljal dva oklopna vlaka. Ponoči na 21. t. m. so naše čete pregnale sovražnika iz Korostyna. Uplenile so mnogo ujetnikov in vojnega materiala. V odseku Proskurova so rdeče čete pognale sovražnika na železniško progo Zmerinka-Proskurov nazaj.

PRED STAVKO POLJEDELSKIH DELAVCEV NA ANGLEŠKEM.

Berlin, 23. »Lokalanzeiger« poroča iz Haaga: Po poročilih iz Londona grozi izbruhiti na Angleškem velika stavka poljskih delavcev.

NEMIRI NA IRSKEM.

London, 23. V Londonderryju je trajalo včeraj zvečer streljanje štiri ure. Noč je bila razmeroma mirna. Zjutraj se je streljanje zopet pričelo in več oseb je bilo težko ranjenih.

ANGLIJA SMRTNI SOVRAŽNIK TURČIJE.

Amsterdam, 24. »Times« prinaša carigrasko vest o poročilu o tajni seji parlamenta pod predsedstvom Mustafe Kemal paše. V tej seji se je proglasila Anglija kot smrtni sovražnik Turčije in se je sklenilo, da se bodo turški nacionalisti mirovni pogodbi upirali do zadnje kaplje krvi.

Knjižnica dnevnika »Naprej«.

111. številka je druga izdaja 11

Komunističnega manifesta.

Spisala Marx in Engels.

Cena 2 K., s poštnino 2-40 K. Naroča se v upravnistvu »Napreja«, Ljubljana, Franciškanska ulica 6/I. Priporoča se, da se denar za brošuro pošlje naprej radi nepotrebnih poštnih stroškov.

Iz Slovenije.

Jesenice, Tukajšnje delavstvo je poslalo potom Osrednjega društva kovinarjev vodstvu K. I. D. svojo spomenico, v kateri zahteva izboljšanje delavskih življenjskih pogojev. Ko so se v tem vršila dne 31. maja t. l. informativna pogajanja, so »krelkavci« prignali celo tropo zastopnikov (menda vse člane, kar jih imajo). Naši zastopniki so spveda proti temu protestirali, češ, ako že morajo biti navzoči, naj bodo, toda samo po številu organiziranih članov. Ker pa se imajo vršiti pogajanja dne 22. t. m. v Ljubljani, pa se je po posredovanju vladnega zastopnika K. I. D. sklenilo, da vsaka organizacija predloži svoj zapisnik članov, kar smo mi tudi storili. Ali J. S. Z. pa listih ni predložila, seve, ker nima tistega števila kakor so trdili, namreč 300 članov. In na zahtevo, da morajo iste predložiti, so pa rajši reducirali sami število članov in še za tiste nimajo zapisnika. Ako ga pa imajo, ga pa vsled tega ne predlože, ker nimajo člane ampak le članice, Mariljne device. — Tako je sedaj naše prepričanje, če pa ni tako, pa dokažite kaj drugega.

Jesenice. (Orle za železničarje?) Naši klerikalci se radi bahajo, da so prijatelji delovnega ljudstva. Pa poglejmo malo, kako ljubezen imajo do njega! Po polomu železničarske stavke je bilo odpuščeni precejšnje število železničarjev tudi iz jeseniške kurlinice. Po večini so to ključavničarji, kovači, mizarji itd. Sprito velikega števila železničnih strojev in vozov, ki so pokvarjeni, pa moramo reči, da ravno te vrste ljud, neobhodno potrebujemo. Ako pa gre kdo izmed omenjenih odslovlencev prosit, da naj se ga sprejme nazaj v delo, se mu odgovori, češ da je že preveč ljudi. Da bi se pa te, ki so popolnoma po nedolžnem prišli ob kruh, spravilo zopet nazaj v službo, bi bilo potrebno, da se skaze vse delavstvo ž njimi solidarno in jim gre v tem oziru vsaj s tem na roko, da ne bi sprejemalo dela pri železnici, dokler se ne sprejme te nazaj v službo, ki so bili že zaposleni tam. Ali čujte kako upoštevajo naši klerikalci krščansko ljubezen do bližnjega! Orli, ki so sedaj bili zaposleni pri K. I. D., se zavzemajo za te

da se jih sprejme k železnici. Šli so in v to svrhu vzeli pri omenjeni družbi izpričevala, da so izučeni ključavničarji itd., da iste predložijo tukajšnjemu vodstvu železnične uprave, da se jih sprejme v delo, kar se jim je baje tudi že obljubilo. Torej tako! Stari delavci, ki so vajeni dela na železnici, nimajo službe, ker jih je preveč! Drugi, ki pa niso kaj takega sposobni in so to kar pravijo, da so, takorekoč le na papirju, ti pa se bodo sprejeli zato, ker so klerikalci! Tu se vidi vsa klerikalna strankarska zavist! Kar ne trobi v klerikalni rog, naj pogine, to je po načelih klerikalcev Kristusov nauk, ki pravi, da moraš ljubiti tudi svoje sovražnike. Kaj so vam storili ti družinski očetke, katerih mesta hočete zasedeti in tako odvzeti njihovim nedolžnim otročičem še ta itak borni kosček kruha? Ali hočete pahnuti te trpine, ki so se borili za svoj obstoj, res v najhujše pomanjkanje in bodo? In vi potem še vpijete o terorju socialistov? Kaj ne vidite, da s svojim početjem terorizirate do skrajnosti! Lepi procvit J. S. Z. tako pišete v Vaših listih! Res lepo, da! Mi si bomo vse to zapomnili in poučili vse delavstvo o vaših sramotnih nakanah zopet delavstvo!

Kropa. (Odiranje ljudstva.) Mestna občina v Belgradu je predpisala novo ceno za kruh in jo sporočila društvom belgrajskih pekov. Beli kruh stane 1 kg 2 in pol dinarja, črni pa 1 in pol dinarja. Kaj pa je v ceni namit v Kropi? Tukajšnji peki prodajajo namreč kruh po očitno pretiranih cenah: 1 kg stane 20 in 18 kron! Ali ne bo še konec odiranja v Kropi? Kje so oblasti, da ne nastopijo proti tem verižnikom? Uboji kropski delavci in drugi sloji! Zahtevamo, da se cene takoj znižajo in oblastveno določijo! Cene se pri nas sploti vedno dvigajo, ne pa padajo!

Agitirajte za naše časopise!

V soboto, dne 26. junija 1920 brivnice odpre od 6 zjutraj do 4. (16.) ure popoldne.

SPORT IN TURISTIKA.

Češka koč in pot do nje sta v popravilu, ter svetujemo turistom, da je do otvoritve ne obiskujejo.

Pot čez Zrelu iz Okrešlja ali Češke koč v Savinjskih alpah je letos razdrta in potrebna temeljite poplave. Vse turiste naprošamo, da opozore na to turist v svojem krogu in jim je ta pot, dokler ne bo popravljen, resno odsvetujemo, da se ne pripeti kaka nesreča.

Triglavske koč (Triglavski dom, Aleksandrova, Staničeva, Vodnikova, Koča pri Triglat. jezirih, Zlatorog, Aljažev dom) so s dnem 27. t. m. vse otvorene.

Avtoposta: Kranj-Zelzna Kapla. Cena lotna vozna cena stane K 50.— in ne kron 22.—, kot je bilo pred kratkim javljeno.

Novo! Novo!

Ravnokar je izšla zanimiva brošurica

Naša gospodarska in soc. vprašanja.

Spisal Abditus.

Cena K 4.—, s poštnino K 4-20.

Naroča se v upravnistvu »Napreja«, Ljubljana, Franciškanska ulica 6-I.

Prireditve.

Produktivna zadruga čevljarških mojstrov za Slovenijo v Ljubljani, reg. zadruga z omeje. zavezo, vabi na svoj izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 4. julija 1920. ob 9. uri dopoldne v restavraciji »Narodnega doma« z običajnim dnevnim redom. — Priporoba: Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določenih uri, se bo vršil po uri pozneje drugi na istem mestu in z istim dnevnim redom. Posebna vabila se ne razpošiljajo. — Načelstvo. k

Izdajatelj: Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Jak Vrhovec.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza-fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 38 K. — Zagorski sok z cepi kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodce? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 skatlic 18 K. — Omot in poština posebej, a naiceneje! Eugen V. Feller, Stubička donja, Elzatre št. 252 (Hirvatsko). —B— 930

Na predaj je možko dobro ohranjeno kolo, kopalna bana iz kovine, električna svetilka (visočna, Messingrohrbände) ter dva bakrena poskleda svetilnika za sveče. Poizvse se v upravi »Napreja«.

Zenitna ponudba. Upraski po-

močnik, 28 let star, vojaščine prost, ki se želi etablirati v kakem kraju Slovenije, kjer še ni nikakega urarja, išče v svrhu zenitne deklico ali vdovo od 30 do 40 let staro, ki ima primeren kapital. Cenj. ponudbe na upravo »Napreja« pod »Bodočnost«.

Stampilje
iz kavčuka
Ciril Sitar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 15.

BAJMON trgovska, špedicijska in komis. de'n. družba
Pedručnica v Ljubljani. Avc. glav. R 1.500.000.
Spedicijska vsakega blaga. — Vskladiščenje. — Zavarovanja. Reekspedicijska. — Prevažanje pohištva. Lastnica I. ljubljanskega skladišča.

KRISPER & TOMAŽIČ
Direktna zveza s progojužne železnice. Telefon št. 366.

Vsakovrstne slamnike

slamnate torbice (cekarje) predpražnike; vse različne slamnate izdelke, priporoča gospodom trgovcem in cenjenemu občinstvu v obilno naročbo 314

FRANJO CERAR,
tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale pri Ljubljani.

Zaloga novih raznovrstnih dvokoles z najboljšo pnevmatiko, posebej plašči, gračna črva in vsakovrstni deli za dvokolesa in razne stroje. — Vzamejo se tudi stara dvokolesa in stroji v račun. 623

F. B., trgovina z različnimi stroji, LJUBLJANA, Stari trg 28.

2 zldarska polirja,
izurjena sprejme takoj stavbena tverka Viljem Treo, Ljubljana
Gospodsvetska cesta 10.

Po znižani ceni došla nova dvokolesa z najboljšo pnevmatiko, posebej plašči, gračna črva in vsakovrstni deli za dvokolesa in razne stroje. Vzamejo se tudi stara dvokolesa in stroji v račun.

F. BATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

POZOR! POZOR!

Baker Weiss, Maribor.

Anončni in Informac. zavod Vedež, Maribor.

Kava, čaj

Čokolada
Kakao
Bonbone
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Sampanjec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnik
Riž
Slive
Dišave

razpošilja po celem kralj.
JOSIP FABIANI, Ljubljana,
Prešernova ulica 54.

Konkurenčne cene!

Samo na debelo!

Vsakovrstno manufakturo

se dobi po najnižjih cenah pri trvdki
BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.
Lastni avto za prevažanje. Konkurenčne cene.

POZOR KOLESARJI!

Najboljša in najcenejša

PNEVMATIKA

za kolesa ter vsakovrstni AVTOMOBILI se dobe pri
Fran Florjančič-u, Šelenburgova ulica 6.

Menjalnica

Slov. eskompt. banke

== Ljubljana ==

naspr. glavnemu kolodvoru

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah.

Ima poseben borzni oddelek.

SVEČE po znižani ceni

za iluminacijo o priliki prestolonaslednikovega obiska oddaja v vsaki množini na veliko in malo tverka
IVAN JELAČIN, LJUBLJANA.

50 gozdnih delavcev

za Besno. Prehrana ter plača dobra. Delo se prične 15. julija. Vsaj cepin in sekuro prinesiti seboj. Podrobna pojasnila daje Drž. Posredovalnica za delo v Ljubljani.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda Tempel vrelec, namizna voda Styria vrelec, medicinalna voda Donatski vrelec, medicinalna voda :: najmočnejše vrste ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah.

POJASNILA DAJE: RAVNATELJSTVO ZDRAVILISCA ROGAŠKA SLATINA.

Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Hočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev? Uporabljajte Fellerjevo pravo Eliza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani boste! Zavidani! 1 lonček 9 K, št. III. močnejše vrste 12 K K temu Fellerjevo najfinjšje lilijanovomelečno milo 16 K

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava Eliza Tannechna pomada za rast las doseže bujne lase! Zaprči prhaj, prerano osivenje. Zabrani plešo! 1 lonček 9 K, št. III. 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 vin. in 3 K.

Mučijo Vas kurja ocesa? Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih žuljev!

Nobene trde kože! Mala škaltija 4 K, velika škaltija 6 K.

Zelite še kaj? Fellerjeve Eliza umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1 škaltija 7 K. Fellerjev umivalni prašek proti potenju 1 škaltija 6 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavob. in zobobol 1 škaltija 4 K. Fellerjev Eliza fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 26 K. Najboljši parfum z najfinjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škaltija 12 K. Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omoti in poštnina posebej a najceneje

Eugen V. Feller, ljekarnar, Stobica Douja, Elzatrž št. 252 (Hrvaška)

Slovenska eskomptna banka.

LJUBLJANA, junija 1920.

Vabilo na subskripcijo
25.000 novih delnic po 400 K nom. v skupnem znesku 10.000.000 K.

P. n.

Na podlagi sklepa rednega občnega zbora z dne 17. aprila 1920 in v smislu dovoljenja gospoda ministra trgovine in industrije iz dne 23. maja 1920 VI. št. 912 je sklenil upravni svet zvišati delniško glavnico od

kron 10.000.000 — na 20.000.000 —

in sicer na ta način, da se zaenkrat izda 25.000 delnic po K 400 — nominale pod sledečimi pogoji:

- 1.) Posestnikom starih delnic se ponudi 12.500 novih delnic in to na ta način, da sprejmejo stari delničarji za vsaki dve delnici eno novo po kurzu K 550.—.
- 2.) Ostanek od 12.500 delnic se da na razpolago novim subskribentom in starih delničarjem, v kolikor isti žele podpisati več delnic, kot jim po zgornjem razmerju pripada, po kurzu K 670.—.
- 3.) Nove delnice participirajo na dobičku zavoda za leto 1921, vsled česar povrnemo subskribentom 4 % obresti od dneva vplačila do 31. decembra 1920, t. j. pri optiranih delnicah okroglo 11— kron in pri delnicah, ki se na novo subskribirajo okroglo 13— kron za vsako delnico.
- 4.) Subskripcijski rok traja od 18. junija do 10. julija 1920 in se ima protivednost podpisanih delnic vplačati najdalje do 10. julija 1920.
- 5.) Pravico repartitije si pridrži upravni svet in se povrnejo od vplačila za nedodeljene delnice 4 % obresti od dneva vrnitve denarja.
- 6.) Prijave sprejemajo glavna blagajna in menjalnica podpisanega zavoda, Hrvatska eskomptna banka v Zagrebu, Srpska banka v Zagrebu.
- 7.) Kurzni dobiček (agio), ki se doseže pri izdaji novih delnic, gre v korist rezervnemu zakladu banke odštevši emisijske stroške in pristojbine.
- 8.) Uspeh subskripcije je zjamčen po garancijskem sindikatu.
- 9.) Delničarji I. in II. emisije naših delnic, katere se glasijo na „Ilirsko banko“, morajo te delnice pri izvršitvi opcije predložiti, da se zaznamuje prenos istih na „Slovensko eskomptno banko“.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke.